

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôica una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sun. pe unu anu séu 45 doideceri, or 3 galbini si 3 doideceri mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. F'aradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicar

Nr. 75.

Brasiovu, 22. Septembre 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Recrutati'a cu referintia la romanii transilvani.

Apararea patriei, susutienerea drepturilor ei si a linistei publice cu armele in mana este cea dintea virtute civila a fiacarui patriotu séu cetatianu de statu.

Subscrisulu carele in tóta viéti'a sa portá numai diece luni de díle armele spre a confaptui la apararea patriei si a drepturilor nationale, eara mai departe chiamarea sa fusese cu totul alt'a, recúnósce adevverulu mai susu respicatu intru tóta întinderea si insemnata-tea sa.

Déca ar fi cá obieptulu de faéia se'lu desbatemu numai din acestu punctu generalu de vedere, atunci lucrulu ar fi usioru si ne'mpreunatu cu nici o neplacere; asié inse Ddieu scie ce urmari póte se aiba pentru noi scóterea la lumin'a publicitatii a unei cestuni, carea in publicitatea romanésca de 14 ani incóce nu s'a venturatu nici decumu, eara in diurnalele popóreloru conlocuitóre oricandu s'a luatú inainte, mai totudeaun'a s'a folositu numai cá ocasiune binevenita spre a infera pe romani de poltroni, séu mai romanesce de ómeni de ai lui pleca-fuga, fricosi, ticalosi, carii tremura la vederea armeloru si fugu de ele cá si ucigalu - crucea de temâia.

Deci intrebarile nóstre scurte si simple sunt an-teiu, déca romanii transilvani se ferescu de portarea armeloru, ear' a dou'a déca o facu ei acésta din poltroneria.

Se vedemu; se respunda faptele.

Pana in dílele imperatului Ferdinandu I. servitiulu militarú in armat'a austriaca erá pe timpu nedeterminatu, recrutati'a nu se facea prin sorti, ci cu ajutoriulu funiei si alulantiuriloru; eara servitiulu militarú cadea numai pe nenobili si din acestia anca numai pe aceia, carii erá ochiti de juratii comunei si de subadministratori subalterni ai tienuturiloru. Sub imperatulu Ferdinandu servitiulu s'a redusú la 14 ani. Intr'aceea diet'a transilvana nici cu acésta conditiune nu a voitu se dea recruiti, ci a cautatu cause drepte si scornite de a o denega dela 1830 pana la 1847. In a. acesta diet'a intocmi o lege de recrutatia, a carei esentia erá, ca nobili remanu si pe viitoru scutiti de recrutatia (intr'aceea junimea nobila dela 1834 se deprindea mereu in arme); ca servitiulu se reduce la 8 ani; ca celu lovitú de sórte isi póte pune omu in locu, buna óra cá si in Franéi'a.

In acelasi anu 1847 esi la lumina in limb'a romanésca unu cantecu anonimu, care sub titul'a: „Versulu unuí recrutu“ se tipari aici in Brasiovu si se respandi in vreo miie de esemplare. Pentru cá se potemu cúnósce in ce spiritu erá scrisa acea poesióra, se'i potemu judeca mai bine si eteptulu ce'lu avú, dati se reproducemu si aici din 16 strofe ale lui numai diumetate, adica optu. Aceleasi suna asié:

Haidati frati se tragemu sorti,
Ca nu ne ducu cá pe hoti,
Cu funii legati in spate
Prin orasie si prin sate.

Nu ne mai ducu cá pe boi
Macelarii din apoi;
Ci noi mergemu din iubire
Pentru-a patrii fericeire.
Fratiloru, de adi noi toti
Suntemu fii si patrioti!
Patri'a dar' candu poftesce,
Noi sarimu toti vitezesse.
Mergemu scumpiloru mei soti
Colo la ól'a cu sorti.
Tragemu a le nóstre nume,
Se fimu bravi ostasi in lume!
Patri'a s'o aparamu,
De mai mari se ascultamu;
Viie-apoi ori ce furtune,
Ca romanulu le supune.
Mama, nu plange de locu,
Ca d'oi merge si in focu,
Voru simti cumplitu paganii,
C'au a face cu romanii!
De nu m'asi face soldatu,
Tat'a n'aru fi aparatu;
Holdele iarú fi calcate
De dusimani si de-a loru glóte.
De-oi trai ori de-oi muri,
Tu nu blastamá, ci dí:
Tiene Dómne 'n fericeire

Pe-imperatu, pe stapanire! Scl. scl.

Fost'a cuprinsulu si spiritulu legii din 1847, fost'a si indemnuri asemenea celui respicatu prin susu atins'a poesióra, care a inferbentatu sangele junimii, destulu ca indata la prim'a recrutatia a vediutu tier'a intréga pe junimea romanésca mergendu de buna voia, cu flori in caciula, cantandu si chiuindu la urn'a cu sortile. Credeti Dv. inse, ca s'a bucuratu tóta lumea ardelenésca la privirea acelu scene? Acést'a ar fi o credintia desiérta. Au fostu ómeni, carii au statu cá marmuriti candu au vediutu ca romanii pe lenga susu atinsele conditiuni legale mergu si jura bucurosi sub flamur'a lui Marte. Ci asié ceva nu se prea spune in gur'a mare; noi inse totu vomu mai reveni la asemenea istorióre din viéti'a nóstra ardelenésca.

In Octobre 1848 plenipotintele imperatescu gen-comandantu baronu A. Puchner cerú dela romanii transilvani preste 5 mii recruiti. Comitétulu romanescu ii dete atatia, incatu pela Martiu 1849 anca totu mai erá in Sabiiu recruiti, carii isi perdeu timpulu prin casarme cá vai de ei, pentruca se dícea (aceea ce comitétulu nu vré se crédia), cumuca generalii n'au cu ce se'i imbrace, pana candu apoi veni Bem, carele gasindu cu ce se'i imbrace, infundá din ei pre cati n'au potutu scapa, in bataliónele insurgentilor. In viéti'a mea nu voiu uita scen'a candu intr'o séra venisera numai dintr'unu comitatu preste noua sute recruiti si se pusesera in linia pe piaéi'a Sibiiului, faéia cu resiedinti'a comandéi generale, pentruca batranulu comandantu, carele suferia fórte greu de durerea unui picioru, voise a'i vedé din ferésfra. Ce bucuria la toti generalii, ce mai laude pe capetele romaniloru cumuca vinu asié bucurosi pentrucá se jure sub stégulu imperatescu! Ei dómne, dara cumu se maí schimba ómenii in cateva díle! Tempora mutantur et nos mutamur in illis. Preste puéinu cade ministeriulu lui Stadion, politic'a se schimba; romanii sunt de prisosu; se viie muscalii. Fia si asié; acésta nu mai erá tréb'a romaniloru; loru inse lea remasu din

acelu timpu fatalu numai o datorintia mare si absoluta: a nu suferi odata cu viétia, cá se fia batujocoriti de poltroni, pentruca nu li s'au datu montura, arme, munitiune si n'au mai fostu exercitati de locu in art'a belica. Ci istori'a comitetului romanescu din 1848/49 anca n'au desoris'o nimeni; deci se ne pastramu unele cá acestea pana la alte timpuri mai priintióse, candu se se póta revela multe secrete din acei ani, secrete inse, de care fiti prea incredintiati, ca romaniloru n'are se le fia rusine. (Va urma.)

Pentru dearsii Beiusieni.

Verpeletu in 2. Septembre 1862.

Stimate Domnule Redactoru!

Cetíndu in Gazeta nenoroculu Beiusieniloru grabescu, aducundumi aminte de proverbiulu: „Bis dat qui cito datu” (Ajutoriuulu timpuriu are pretiu indoitu), ati tramite alaturatii 50 fl. m. a. de ajutoriu pentru Beiusienii cei arsi.

Cu distinsa onóre remanu alu Domniei Tale sierbu aplecatu Antoniu Mocioni m. p.“

Cu cei publicati facu: 60 fl. m. a., cari se si tramitu la directiunea gimnasiala din Beiusiu spre impartire. Ear' déca cineva mai vrea a intinde ajutoriu, — Redactiunea bucurósa va sierbi cu tramitarea loru. —

Comitetele din 25/9.

Tur d'a, 15. Sept. Diu'a, carea va se fia buna, se arata de diminétia!

Cu dorulu unui pruncu flamendu si setosu asteptaramu diu'a de 25. Sept. a. c., di hotarita pentru adunarea comitetului comitatense, in sperantia: ca spiritele nóstre celea doióse dupa viétia constitutionala isi voru afla baremu atat'a nutrementu, catu se'lu multumésca celu puçinu pre órecate va minute; — ci indesiertu! spiritulu celu trufasiu si depretiutoriu de totu ce n'a purcesu dintr'o stéma mai inalta, a plecatu de timpuriu pe calea separatismului, cá se impedece si cea mai de aprópe intielegere fratiésca!! Anca la I-a intrata in sala adunarei se vorbea despre o representatiune subscrisa de 54 proprietari mari si indreptata catra Mai. Sa prégratiusulu nostru Monarchu si Principe. — Dupa ce Illustriitatea sa D. administratoru St. Zúlich, inviatu prin o deputatiune alésa isi cuprinsa scaunulu, prin un'a cuventare, in carea arata ca in loculu comisiuniloru permanente a intratu in viétia acestu comitetu comitatense, dechiara adunarea de deschisa, provocandu pre comitetu, cá cu un'a moderatiune demna de barbati chiamati la afacerile comitatului, lasandu la o parte ori ce interese de partita se pertrapte din objeptele proponende, — in urmarea acestora ceti unu raportu fórté detaiatu despre tóte lucrurile oficiiloru politice — judiciare — criminale, de inveniamentu si de comerciu — memorandu, ca din totu comitatul 38 comune rom. isi dechiarara limb'a loru romana de limba oficiósa; — gatindusi reportulu, provocà pre notariulu primariu cá se cetésca ordinatiunile mai inalte venite dela cancelari'a aulica si dela r. guvern. Notariulu incepù, dara se sculà D. Tisza László, si díse, ca comitetulu comitatense, ast-feliu precumu e acumu compusu e ilegalu. — Dumnélui nu'lu póte numi comitetu comitatense, ci numai adunare, caci ii lipsesce basea legale, carea e: legile dietali din 1791 si 1848; de óra ce Dumnélui a asternutu unu proieptu, si a intielesu ca D. administratoru vrea a amana pertraptarea acelu proieptu pre diu'a cea mai de pe urma, se róga, cá mai nainte de tóte se'lu propuna spre pertraptare, ca altufeliu Dlui si maioritatea comitetului, a caruia Dlui se crede a fi talmaciulu credintiosu, nu va lua cea mai mica parte din afacerile comitetului. Indesiertu s'a provocatu D. administratoru la instructiune, ca D. Tisza spriginitu de D. B. Kemény György starui in totu-dédinsulu cá proieptulu se se propuna numai decatu spre pertraptare, — pentruca maioritatea e pentru pertraptare; — éra minoritatea va vedé ce va face, fiindu si de altumintrea neinsemnata. Acestea pretensiuni ale maioritatei comitetului pusera in cea mai via misicare pre deputatii romani si cerasi cuventu protopopulu E. Vlasa díse, ca: Evenemintele anului 1861 sunt mai in próspeta memoria a fiescecaruia, de catu se le fi pututu uita asiá curendu. — Scimu, séu trebuie se scimu in ce perplesitate amu adusu noi pe guvernulu Ma-iestatei sale cu opusetiunile, negatiunile si protestele nóstre. In atarete impregiurari machin'a administratiunei statului nu putù nice pe unu minutu se stea pe locu pana nému fi finitu noi certecele nóstre. Candu spiritele erá de ambe partile intarite pana la cea mai inalta mesura, a increde frenele guvernarei in manile uneia séu alteia din partite, n'ar fi fostu nice mai multu nice mai puçinu de catu a concrede carm'a sórelui in manile lui Faeton — provisoriuulu, adaose orato-

riulu, a purcesu din cea mai urginta necesitate de statu; luat apoi din puntu de vedere practicu a fostu fórté folositoriu, ca ce numai provisoriuulu ne scósa din confusiunile a. tr.; ne scapà de terorismu, ce ne cuprinsese si inimele si capetele; insusi oratoriulu cunósce ca provisoriuulu e obositoriu, si aru dori catu mai curundu se scape de densulu, dara numai o cale a remasu de scapare, si acésta e: cá prin purtare loiala impreunata cu cea mai omagiala supunere la ordinatiunile Mai. Sale se ne silimu a merita increderea Principelui — care in acestu casu nesmintitu ne va deschide calea la constitu-nea promisa. — Candu partinescu in principu provisoriuulu nu potu sprigini proieptulu D. Tisza, cu atatu mai puçinu nu, cá nea spusu-o inainte cá suntemu in minoritate. — Vedu cá Dlu se póta cu o predileptiune orecare catra legile din 1791, si nu me miru, ca ci mai favoritóre pentru plasea carea lea adusu nice se potu eugeta; eu inse cá plebeu dupa tienórea acelor na'su puté cuprinde locu in acestu comitetu. — Daca D. administratoru in puterea instructiunei póte slobodi proieptulu D. Tisza la pertraptare, alu caruia cuprinsu eu nu'lu cunosc, imi reservediu dreptulu de a grai despre densulu, — la pertraptarea afaceriloru comitetului vreau a luá parte. —

Acestu cuventu fù cá unu contrapondu la propunerea D. Tisza si constrinse pre romani cá se se adune intr'o falanga si sesi lieá pusetiune defensiva. —

Protopopulu fù spriginitu si de D. cavalerulu de Botta; care díse, ca legile din 1791 nu mai corespundu spiritului timpului si cerintieloru, relatiuniloru stramutate intre fostii posesori si iobagi, — pofti o reforma aduncu taietóre in constitutiunea tierei, carea singura póte impaca spiritele anca atitiate, si interesele claselor nemultumite cu representatiunea urmata din instructiunea din 27. Noemvre si 12. Dec. 1761. — Deputatulu Joan Moga isi descoperi parerea de reu, cá Ddñii proprietari mari lucra pre supt mana in treburi publice, fara a insciintia si pe Romani. —

Ci tóte fura indesiertu. Proprietarii mari incredienduse in pluralitatea voturilor loru poftira cu taria, cá D. administratoru se intrebe unulu cate unulu pre membrii comitetului, ca carii voru se lia parte la consultari intru marginile instructiunii si carii nu? D. administratoru póte, cá se aiba unu documentu mai chiaru, ca pana la ce gradu sunt insufletiti proprietarii cei mari de aderintia catra Mai. Sa si de ascultare si supunere catra ordinatiunile guvernului Mai. Sale le facú pre volia, indatorandu pre notariulu primariu cá se céra votulu fiesce caruia. — Proprietarii cei mari respunsera pana la unulu cu Nu; — lenga ei s'au alaturatu si deputatii unguri, si toti DD. oficiali unguri! Eara Romanii respunsera cu Dá; — lenga ei se alaturara toti oficialii romani, Deputatii sasi, si D. presiedinte de tribunale Gunthart. Lipsindu dara numerulu legiuitu cá se se póta continua consultarile, adunarea se disolvà. — Fratii unguri in midiuloculu invingerei loru se vedeau debalatasi, — éra Romanii de si remasi in minoritate, esira cu fruntea serina, ca siau facutu datori'a. —

Resultatulu negatiuniloru oficialiloru unguri este, ca toti sunt redicati din posturi.

La 4 óre dupa amiadi s'a verificatu protocolulu. Romanii vediendu pornirile fr. unguri descoperira ca voru si ei a recurge cu o petitiune la tronulu Mai. Sale si se rogara se o alature lenga protocolu — ce se si facù; Petitiunea fu subscrisa de toti Romanii. (Vedi Fói'a Nru 36).

Unu deputatu romanu.

Adunarea comitetului din Solnocu.

Desiu in 25. Sept. 1862. Adunarea comitetului permanentu a comitatului Solnocu inter. s'a deschisu astadi de catra D. administratoru Daniel Pataki dupa formele observate si inainte de 1848 cu o scurta cuventare, — dupa care s'a cetitu relatiunea despre starea administratiunei politice, a dreptatii, sanetatii, securitatii publice si altele, dela inceputulu provisoriuului, pana acuma, — in fine s'au cetitu ordinatiunile guverniale, si instructiunea despre regularea provisorie a constitutiunei municipale a comitatelor.

Dupa D. administratoru se sculà D. conte Dominicu Teleky, care descrie pe scurtu starea de faciã a situatiunei politice, si spre a dá partidei s'ale o direptiune, 'si sprimà opiniunea a nu fi consultu de a se slobodí in pertraptarea cestiuniloru detiermurite prin instructiune, fara de a espune legile patriei uneia periclitari de a le vedé schimbate cu legi octroiote, care, de si sunt provisorie, precumu este si instructiunea amintita, inse tocma asia se potu socoti ori si care legi de provisoriu, de órece tóte se potu schimbá pre calea legislatiunei, — si pre cumu legile pre calea din urma aduse

potu dura catu de indelungatu, tocma' asia póte se le avemu si cele octroiate in domnire asupra nóstra, fara de a putea scapá lesne de ele, — eara in finea vorbirei sale ceti contele unu proieptu de representatiune catra Mai. Sa in intielesulu totu atatoru representatiuni comitatense din a. 1861, intr'unu stilu moderatu, si prin care nu s'au cerutu mai multu, séu mai puçinu decatu legile din a. 1848, si conchiamarea uneia diete legiuite spre a revedé aceleasi legi, si spre a seversi actulu incoronarii.

Asupra acestui proieptu 'si rezervá Dnulu administratoru dreptulu de decisiune, ore putelu vá lasá la pertraptare? pe a dou'a dí.

Dupa D. conte se sculá D. Josifu Lemény, profotiscalulu — cá representante comunalu, si ceti in numele comuneloru in limb'a romana unu cuventu de multumire catra Maiestatea S'a, pentruca prin instructiunea provisoria au concesu si poporului de a luá parte in comitetu, care in lucrurile sale nu póte avea altu scopu; decatu a mediuloci dorita cointielegere intre inaltulu regimu, si locuitorii patriei acestia, fara privire la nationalitate, si religiune, — precumu a mediuloci o cointielegere intre poporulu, si posesori mai mari ai comitatului acestuia, cá avendu cu totii singuru binele patriei inaintea ochiloru, cu aplicarea egalitatii drepturilor individuale, si nationale fara distingere religionara la toti locuitorii comitatului acestuia, — se punemu pétra fundamentala pentru unu viitoriu mai siguru si fericitoriu, — totudeodata au cerutu dela Maiestatea S'a si pana la Diet'a viitória, pentru a caruia conchiamare anea se róga poporulu — schimbarea legii electorale pentru comune si poporu façia cu posesorii cei mai mari dupa mesur'a posesiunei si a greutatiloru ce le pórtá, din care poporulu in privinti'a posesiunei are $\frac{2}{3}$, — din contributiunea dreapta platesce $\frac{4}{5}$, eara din recruti da unu contingentu de $\frac{9}{10}$ parti, — eara decumuva aceasta schimbare nu li s'ar incuviinti'a, atunci aducerea unui articlu de lege electorala mai dirépta pentru poporu se se priimésca intre propusetiunile regesci, — aceasta propunere anea se resolvi de catra D. administratoru cá si proieptulu de representatiune, — si siedinti'a se incheiá. —

Lim b ' a r o m a n a (Jogegyenlőség = Egalitatea de dreptu = Gleichberechtigung?) T. B. Br. Apor cá Presiedinte tablei r. transilvane a mai inapoiat prin charti'a s'a dto 30. Aug. a. c. o piesa a asesorului tablei r. Georgiu Romanu pentru ca n'a fostu in limb'a magiara ci romana conceputu, provocandulu, cá de aci incolo se scie unguresce, ca-ce la din contra piesele acestuia nu se voru mai priimi nici la protocolulu esibiteloru. Cuvintele acelei provocari sunt: „Köteles lett volna azt magyar nem pedig roman nyelven szerkeszteni 's az ezutáni beadványaira nézt ezt sinormértékül annyival is inkább megtartani igyekezzék, mivel ellenesetben azok jegyzőkönyre nem fognak vezetettni“; ad. ar' fi fostu olegatu a face acésta in limb'a magiara, ear nu romana si te nevoiese pe viitoriu in ceea ce privesce la esibite in leintru a'ti tiené acésta de norma, cu atatu mai vertosu, caci la din contra ele nu se voru petrece la protocolu. *

Caus'a cu pretinderea depunerei juramentului numai in limba magiara anca totu nu e decisa — si dupa cumu se va decide de susu, asia ni se voru deschide ochii si noua aicia diosu. —

— Quid non mortalia pectora cogis-suprematiae-sacra fames! O apucatura de cele mai ciocoiesci fú publicarea scirei respandite din Deva (?) prin telegramu in „Közlöny“: „cumuca comitetulu comitatului Hunidórei s'a desfacutu si romanii cu magiarii au fostu de una si aceea-si parere.“ — Ce dícteti? ca cu acésta scire se incordara apoi magiarii in celelalte comitete, cá se induplece pe romani a tiené una pentru representatiunea la Maiestate, cá se se reactiveze legile din 1848? Asteptamu dela Deva sciri autentice despre lucrulu acesta.

Representatiunea. Intr'aceea vedemu, ca oriunde au fostu romanii in maioritate, lucrulu a decursu mai bine si comitetele au decisu si s'au consultatu dupa instructiuni, en cara inse nici romanii nu se afla chiaru deplinu multumiti din cauza, ca le angusta prea tare representarea, incatu d. e. in comit. Clusiuului, 120,000 de romani cu 14 mii poporu magiaru si sas cu totul abia sunt representati cu 24 membri, pecand vr'o 3000 suflete de nemesi si cari platescu contributiune preste 25 fl. cá 372 familie cu industriasi, cari su abia 100 familii sunt representati cei dintai prin 34, esti din urma prin 8 membri, care proportiune chiaru in interesulu guberniului ar trebui modificata, déca vrea se scape odata — fara a in-

trebuintia sila despotica — de atatea negatiuni si cerbicositati. Deaca la curte nu s'a creditu cumuva vorbeloru deputatiunei romane din Decembre 1860 espresse in petitiunea data in audienti'a din 10. Dec., apoi acumu e timpulu, cá se se confereze acea petitiune — si cele urmate ei dupa si inainte de aceea — cu durerosá esperiintia si desamagirea, ce i se infaciosiéza astadi. La poporulu romanu, mediulu lui, care si pana astadi se uita preste umere la toti cei neprobati séu peccatosi, nu incape, cá se aiba cineva frica de democrati'a lui neci de catu, pentruca intr'insulu e saditu cu multu mai mare respectu catra lege si suveranu, decatu in aristocrati'a; si spiritulu constitutionalu intr'insulu nu se marginesce totu in negatiuni si cerbicositate, ci in seriósá cumpanire a totororu impregiurariloru; unu talentu fórte fericitu, care n'ar trebui lasatu ingropatu spre daun'a bunei ordini si spre impedecarea solidarei lucrurilor. Acésta o cunoscu si nemesii si sasii si d'aceea nu-si mai ieau gur'a de a innegri pe romanu, cá pe o creatura periculósá, cá nu cumva ei se devina staviliti dela volnici'a loru cea cerbicosá prin seriositatea si solid'a natura a romanului. Din fapte se judece omulu acumu totu lucrulu si nu se va insiéla. Red.

— „Landeskirchen-Versammlung“ (?) suptu titula generala in „Kr. Z.“ Nru 157, — bedank mich. — Sinodulu evangeliciloru din tíera, tienutu in Sabiiu in díelele trecute, dupa multe facute si discutate se incheiá, si intre alte rezultate esi din elu o lege netiermurita intru alegerea parochiloru, fara candidatiune, care intra in activitate din Dumineca Adventului.

— D. comes l. cons. gubern. Conrad Schmidt merge la Clusiu, de unde va veni la Brasiovu, spre a lua inainte nóu'a organizatiune provisoria (?) „Kr. Z.“

— Salariile oficialiloru municipali din sasime s'au defiptu dela 2000 pana la 400 fl.

— „Donau-Zeitung“ din fontana oficiósá scie, „ca gubernulu austriacu va esecuta acumu cu tóta seriositatea constitutiunea si in Ungari'a si in Transilvani'a; pentru ca gubernulu a lasatu timpu de adiunsu la partite, cá se'si vina in minti; acumu inse trebue se se puna capetu cu mesurile indiumetatite si cu traganarea organeloru gubernementale, pentrucá se dispara verce indoiéla, ea dór nu s'ar vena cu seriositate solidarizarea constitutiunei, si pentrucá popórele se véda, ca regimulu statului posedu nu numai *curagia*, ci si energia deadiunsu spre a duce in deplinire neolintitu marele si inaltulu opu alu straformarei constitutionale a intregului imperiu austriacu.“ Acésta scire, impreunata cu egal'a respectare a nationalitatii si a limbii va face placuta sensatiune in cei, ee dorescu, cá cuvintele se se si faca odata trupu. —

Chronica esterna.

Afara de provocavile comitetului democraticu in Itali'a, care chiama pe natiune la infintiarea republicei, inferandu pe Victoru Emanuelu de vendiatoru alu causei italiene, si afara de scirea, ca Garibaldi e provocatu de solulu americanu acreditatu la cabinetulu din Vien'a, cá se'si ofereze bratiulu seu pentru libertatea republicei stateloru unite din Americ'a cá comandantu de armata, caruia 'i dede Garibaldi respunsu, ca neputendu dispune de sine si fiindu ranitu indata ce se va eliberá si vindeca, are dorintia a servi pentru libertatea universalá in marea republica americana, mai avemu demne de insemnatu in caus'a italiana o nota cerculara a ministrului de esterne, prin care se face cunoscuta poteriloru domolirea revolutiunei si ne'nfrangibil'a necesitate de a se deslega odata caus'a Romana. Ceea ce privesce la ocupatiunea Romei apoi Francii voru mai siedé acolo anca multu timpu dupa cumu se strapara dintrun'a covorbire intre imp. Napoleonu, Principele Napoleonu si unu barbatu de statu alu Italiei.

Caus'a Serbiei si a Muntenegruului s'au domolitu, pentru cá in scurtu se se re'ncépa de nou, pentruca e oficialuminte constatatu, ca Rusi'a a protestatu in contra conditiuniloru de pace cu Muntenegru. —

Noulu capu alu partidei reactionare.

(Incheiere din Nr. tr.)

Unu singuru midiulocu de reusire cunoscu: Prinçiuulu Bibescu se radice susu stindartulu nationalu, debutandu cá deputatu cu largirea legii electorale.

Acésta nu o va face Prinçiuulu Bibescu; va alérge póte la alte midiuloce... Credinti'a publicului este, ca maioritatea, chiaru in díu'a deschiderii camerei cugeta a face o lovire de statu. Se díce (noi nu credemu aceasta, ca maioritatea came-

rei se caieace adî, ca n'a profitatu de evenimentulu dela 8. Juniu trecut, spre a face acea isbire de statu . . .

Dar ostirea? Dar poporul? Se dîce ca boierii sunt siguri de bunele dispositiuni ale armatei si ale capiloru ei. Catu pentru poporu, poporul in ochii boieriloru este o turma de oi.

Intrebati inse pe Prinçulu Bibescu se ve spuie ce e poporul? Observamu numai, ca dela 1848 pana adi prunculu a devenitu barbatu, lui Samson 'iau crescutu perii, Hercule a doborîtu Idr'a. . . .

Romanii au gustatu din arborulu libertatii; si amaru a-celora ce s'ar incercá a'lu atinge macar, acestu arbore sacru.

Dar, nu! Boerii sunt cu minte! Nu crediu ca i'a orbitu peccatulu pana acolo, in catu se conceapa planuri, a carora executare e peirea loru.

Recomandamu dar ministeriului actualu, in interesulu seu, alu tronulu si alu patriei, cá, in bas'a votulu adunarii ad-hoc a Romaniei de peste Milcovu, din anulu 1857, se convóce fara intardiere o adunare extraordinarie, cu speciala si unic'a misiune d'a modificá legea electorala, elaborata de streini in pagub'a Romaniloru; astufeliu voru fi reprezentate in camera tóte interesele tierci; si adunarea nationala, convocata dupa o asemenea lege, va scapá tier'a si tronulu de pericolulu eminentu, ce le amenintia; va repara gresielele trecutulu, va castigá timpulu pretiosu de trei ani, perdutu in zadar! . . .

Aci e salvarea!

„Trebuie a fi cine-va albu séa albastru in lumea acésta, dîce „l'Opinion Nationale,“ vorbindu de rolulu ecuivocu alu Françiei la Roma. Nimeni nu póte avea pretensiunea de a fi si un'a si alt'a.“ Timpulu ecuivoceloru sialu compromiseloru a trecut.“

Si noi dîcemu ministeriului actualu: timpulu fapteloru a sositu. Maine va fitardiu, ca-ci maine e viitorulu, si viitorulu e alu lui Dumnedieu; presentulu e alu nostru; se profitamu dar de adi pentru a asigurá pe maine.

Aiba de esemplu guvernulu lui Alecsandru Joanu I. pe ministerulu actualu alu Italiei: fiinduca nu s'a grabitu a satisface la timpu dorintiele poporulu italianu, ministerulu Rattazzi vede adi d'asupr'a capulu seu atarnata sabi'a lui Damocles; ear Itali'a e amenintiata a perde intr'o dî totu fructulu sacriñciiloru sale trecute. In politica gresial'a e o crima; ear politic'a e o sciintia dela care aterna fericirea séu nenorocirea unui poporu. Remaie fiacare in sfer'a sa; celu necapabilu séu timidu cededie loculu celui capabilu si curagiosu: cá nu barc'a statulu, condusa de piloti neesperimentati, se deviiie prad'a valuriloru, cu toti cei aflati intr'ins'a.

Regulamentulu séu conventiunea. Boerii séu poporul. Bibescu séu Alecsandru Joanu I. Tóta cestiunea sta aici. Raspunderea ministeriului e mare; si timpii sunt fórté critici. Noi neamu facutu dator'i'a nóstra; faca si ministerulu p'a sa, cá se nu ne caimu cu totii, candu va fi prea tardiu.

(Din Ref.)

C. D. Aricescu.

I N V I T A R E

spre a luá parte la a VII. loteria filantropica de statu, care se infintieza pentru ajutorarea celoru ce au patimitu daune drin inundarea din acestu anu.

De o catastrofa grea au fostu cercetate nu de multu tierile imperiului. Unele riuri au esitu din tiermii loru si au inundatu cu puterea loru cea nimicitóre cetati, sate si campuri. Rapitau cu sine nu numai averi, dar' chiaru si viéti'a ómeniloru. Preste totu loculu pe unde numai au pututu esi, au lasatu dupa sine pretutindene depredari, miserii, lipse, plan-sori, vaiete si amaruri.

Gubernulu si comunitatile au facutu totu ce le a statu in puterea loru spre impedecarea acestei calamitati. Filantropi'a generosiloru confrati iubitori de omenime s'a aretatu si in aceste eveneminte triste in modu fórté stralucitu. Dupa putintia s'a datu ajutoriu. Cu tóte aceste inse, multoru fórté multoru confrati nenorociti, cari cu ochii scaldati in lacrimi cauta catra ceriu, nu li s'a pututu ajutor'a anca pana acumu.

Mai. Sa e. r. apostolica, avendu in vederea estinsiunea si marimea lipsei, careia e a se ajutorá, a binevoitu a ordiná prin prégratiós'a ingrijire parintiésca, cá se se intreprindia a VII. loteria filantropica de statu si cá intregulu ei venitu curatu se se destine spre ajutorarea celoru nenorociti din diversele tieri ale imperiului, cari au patimitu daune prin inundarea din acestu anu a Dunarei, Elbei, Vistulei si a afluvierulu loru.

Aceasta loteria prevediuta cu castiguri in modu fórté avutu, s'a deschisu.

Subscriulu care a avutu onóre mai de multe ori si totu-daun'a cu celu mai imbucuratoriulu resultatu de a se adresá catra onoratuulu publicu spre a luá parte la asemine intreprinderi intru adeveru umane, se adreséza si de astadata plinu de incredere catra toti generosii confrati iubitori de omenime, rugandui, cá prin cumpararea de sorti se intinda mana de ajutoriu nefericitorulu apasati atatu de tare de vitreg'a sórté.

Multor'a le va remunera fortun'a contribuirea depusa pe altariulu iubirei de omenime. Ear' aceia cari nu voru fi asia de norocosi de a se bucur'a de castiguri, si voru aff'a remunerarea loru de securu in aceea fapta buna, ca au intinsu si ei mana de ajutoriu nefericitorulu, cari de si locuescu in diverse tieri ale imperiului si nu vorbescu totu aceeași limba, cu tóte acestea inse sunt legati intre sine prin aceeași legatura comuna de fratietate.

Prin acésta loteria, a carei sortire se va tiené de securu in 20. Decembre 1862 se oferescu celoru ce voru luá parte castiguri fórté mari si anume: 1 à 80,000 fl., 1 à 30,000 fl., 1 à 20,000 fl., 1 à 10,000 fl., 2 à 5000 fl., 3 à 4000 fl., 4 à 3000 fl., 5 à 2000 fl., 16 à 1000 fl., 50 à 500 fl. scl. in sum'a totala de

300000 fiorini de val. austr.

SORTIULU custa 3 fl. v. a.

Vien'a in 30. Augustu 1862.

1—3

FRIDERIC SRANK,

c. r. consiliariu de gubernu si antiste alu directoratulu de loteria.

E D I C T U.

In urma unei incuse carea s'a fostu inaintatu sub Nr. 4986 praes. 30/6 1860 la fostulu c. r. tribunalu de tienutu din Brasiovu in contra speculantulu Antonu Russu pentru platirea unei datorii de 800 fl. m. c. seu 840 fl. v. a. e. v. a. si in urma cererei incusatoriulu Georg Reich, cá din caus'a absentiei incusatulu, si neposeveritatei de a pertrapta, precumu si din caus'a ca nu s'a pututu erua locuint'a lui, se se pune unu curatoru absentis, s'a determinatu diua de pertraptare pe 28. Octombre 1862 demanétia la 9 óre la judecatori'a subscrisa si s'a pusu cá curatoru pentru incusatulu D. Adv. Franz Jako.

Acésta se aduce la cunoscintia incusatulu Antonu Russu cu acea admonitiune, cá se informédia pe numitulu caratoru despre portarea cuvenintiós'a a. a acestei cause, seu se si denumésca unu altu plenipotenté si selu arate pe acela judecatoriei, pentru ca ne observandu acésta numai siesi si va avea asi ascrie urmarile.

Brasiovu in 13. Septembre 1862.

2—3

Din siedinti'a magistratulu cetatei si alu districtulu.

Publicatiune de concursu.

La postulu de profesur'a musicei vocale, si a cantariloru basericesci pe note dupa regulele artei, cu care e impreunatu unu salariu anuale de 500 fl. v. a. si cuartiru naturale cu 2 odai — in mediuloculu loru culina, cu celariu si gradina de legiumi. — Terminulu pentru concursu e prefiptu diu'a de 1-a Januariu 1863 st. n. — Doritorii de a concurá si ocupá acestu postu voru avé de asi substerne pe terminulu mai susu indicatu recursuriln sale la Ordinariatulu metropolitanu gr. cath. alu Alb'a-Juliei pe hartia timbrata prevediute cu urmatoriele adeverintie demne de tóta credinti'a.

a) Ca sciu artea musicei vocali, si si acelei instrumentali cu tóta recerut'a esactitate.

b) Adeverintia despre portarea s'a morale, precumu si despre cea politica — mai in urma:

c) Atestatu, de a mai fostu unde-va profesoriu de music'a vocale s'au instrumentale. —

Blasiu, 2/15. Septembre 1862.

1—3

Ordinariatulu Metropolitanu.

De vendiare e

O gradina mare impreuna cu o casa lenga dens'a in preurbiulu de susu, dupa Inisti, suptu Nru 149. Iubitorii sunt poftiti a intrebá la Domnulu Georgie R. Leka.

Cursurile la bursa in 2. Octomvre 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 97 cr. v. a.
Augsburg	—	—	123 " 25 "
London	—	—	124 " 80 "
Imprumutulu nationalu	—	—	82 " 65 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 " 15 "
Actiile bancului	—	—	790 " — "
" creditulu	—	—	217 " 80 "